

**UCHWAŁA NR XXVII/176/2020
RADY GMINY SKARŻYSKO KOŚCIELNE**

z dnia 30 grudnia 2020 r.

**w sprawie Przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Skarżysko Kościelne na lata 2021-2025**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2020.r., poz. 713 ze zm.) oraz art. 6 ust 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz.U z 2020 r. poz. 218 ze zm.),

RADA GMINY uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej Uchwały.

§2

Traci moc uchwała Nr III/15/2014 Rady Gminy Skarżysko Kościelne z dnia 30 grudnia 2014 r.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Skarżysko Kościelne.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Andrzej Kwiatkowski

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz.U z 2020 r. poz. 218 ze zm.) w art.6 ust.2 nałożyła na gminę obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Wobec powyższego program na lata 2021 – 2025 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2015 – 2020.

Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska w gminie. Powyższy cel realizowany będzie poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego przy aktywnej współpracy służb wymienionych w programie. Praca ze zjawiskiem przemocy, aby była skuteczna i przynosiła efekty musi być realizowana interdyscyplinarnie.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE SKARŻYSKO
KOŚCIELNE
NA LATA 2021 - 2025**

Wstęp

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, pierwotnym środowiskiem pełniącym istotną rolę w procesie przygotowania jednostki do życia w społeczeństwie. Rolą rodziny jest spełnianie określonych funkcji związanych z zaspokojeniem podstawowych potrzeb: bezpieczeństwa, miłości, przynależności, szacunku i uznania. Rola rodziny związana jest z przekazywaniem odpowiednich wzorców, zachowań, wartości i kształtowaniem społecznie pożądanых postaw. Destruktywnie działająca rodzina nie realizuje swoich podstawowych zadań i wpływa dezorganizująco na funkcjonowanie jednostki w życiu społecznym.

Przemoc jest zjawiskiem, które może wystąpić w każdej rodzinie, niezależnie od sytuacji materialnej, bytowej, statusu społecznego, wykształcenia, zajmowanego stanowiska. W powszechnej opinii przyjęło się uważać, że przemoc współwystępuje z innymi problemami społecznymi, np. alkoholizmem, ubóstwem, narkomanią. Niemniej zjawisko przemocy dotyka również tych na pozór prestiżowych, cieszących się dobrą opinią i wysoko sytuowanych rodzin. Zjawisko przemocy w rodzinie ma bardzo negatywny charakter w dwóch wymiarach: jednostkowym i społecznym. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest jednym z zadań polityki społecznej, realizowanym na wszystkich poziomach życia publicznego w kraju. Skuteczność działań zależy od poziomu zrozumienia i mechanizmów występowania przemocy oraz zaangażowania przedstawicieli poszczególnych instytucji zgodnie z kompetencjami.

Podstawy prawne programu.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz.U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 06 czerwca 1997 r. Kodeks Postępowania Karnego (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 30 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2020r., poz. 1876).
4. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1359)
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2277 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. z Dz.U. z 2020 r., poz.821).
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245.)

Zjawisko przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie została zdefiniowana w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z art. 2 pkt 2 przemoc to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób, w szczególności naruszające ich godność, nietykalność cielesną, w tym seksualną, powodujące szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne". Ustawa ta uznaje, że „przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności”.

Celem przemocy jest wywarcie określonego wpływu na ofiarę, podporządkowanie jej i uzyskanie kontroli nad jej osobą.

Cechy charakterystyczne przemocy:

- jest intencjonalna,
- ma miejsce wyraźna asymetria sił,
- naruszone są prawa i dobra osobiste,
- powoduje ból i cierpienie,
- osłabia zdolności ofiary do obrony.

Przemoc w rodzinie zwykle powtarza się według określonego schematu, w którym wyróżniamy następujące fazy:

- narastania napięcia, w której zaczyna pojawiać się agresja,
- ostrej przemocy, w której następuje wybuch agresji, w tej fazie najczęściej ofiary poszukują pomocy,
- miodowego miesiąca, kiedy sprawca przeprasza i obiecuje poprawę, w tej fazie bardzo często osoby doznające przemocy wycofują się z kontaktu z osobami udzielającymi pomocy, mając pozorne poczucie odzyskiwania kontroli nad własną sytuacją.

„Wycofywanie się”, a także dalsze pozostawanie w związku ze sprawcą, tłumaczy się syndromem wyuczonej bezradności lub syndromem stresu pourazowego. W przypadku ofiar przemocy przekłada się to na rezygnację z aktywności, które ofiara podejmowała w celu poprawy sytuacji. Analizując sytuację ofiary, należy wziąć pod uwagę, że ma ona nadzieję na zmianę zachowania sprawcy. Ponadto często wstydzi się swojej sytuacji, jest zależna od sprawcy lub zostaje z nim „ze względu na dzieci”. Często uważa, że przemoc jest jej prywatnym problemem, a środowisko zewnętrzne (rodzina, znajomi, instytucje) swoim zachowaniem mogą utwierdzać o braku możliwości otrzymania wsparcia i ochrony.

Przemoc w rodzinie przybiera następujące formy:

- przemoc fizyczna,
- przemoc psychiczna,

- przemoc seksualna,
- zaniedbanie,
- przemoc materialna/ekonomiczna.

Przemoc w rodzinie jest trudna do zdiagnozowania, to problem przez wiele lat ukrywany, jednak szkodliwość przemocy w wymiarze jednostkowym jak i społecznym wymaga podjęcia szerokiego dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu zapobiegawczego. Osoby będące świadkami przemocy w rodzinie powinny zawiadomić policję, prokuratora lub inne podmioty wykonujące zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Kontakt z sytuacją przemocy w rodzinie jest zawsze trudnym doświadczeniem. Pomocne w rozwiązywaniu, często trudnych i skomplikowanych problemów rodziny doznającej przemocy, jest działanie interdyscyplinarne specjalistów różnych dziedzin.

Diagnoza problemu przemocy w rodzinie.

Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie są podejmowane w szczególności w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- służby zdrowia,
- organizacji pozarządowych,
- Kuratorskiej Służby Sądowej.

Realizowane cele w pracy Zespołu Interdyscyplinarnego:

- realizacja założeń ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i procedury „Niebieskiej Karty”,
- poprawa przepływu informacji i organizacji działań na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie,
- poprawa jakości i efektywności współpracy,
- inicjowanie i realizacja działań wpisanych w Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Każda z instytucji podejmuje działania w ramach swoich kompetencji i możliwości oraz zgodnie z zakresem przepisów prawnych regulujących zakres ich działalności.

Głównym celem działalności Zespołu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych przemocą.

Liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” w rodzinach na terenie Gminy Skarżysko Kościelne przez poszczególne instytucje:

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem	14	14	12	14	16	15
Policja	13	11	10	13	14	15
Pomoc społeczna	1	2	1	1	1	-
Ochrona zdrowia	-	-	-	-	-	-
Oświata	-	1	1	-	1	-
Komisja Rozwiązywania Probl. Alk.	-	-	-	-	-	-

Procedura Niebieskiej Karty objęła uzasadnione i udokumentowane przypadki stosowania przemocy domowej. Do przemocy dochodzi w wyniku współwystępowania i wzajemnego oddziaływania na siebie różnych czynników: społecznych, kulturowych i psychologicznych. Najczęściej procedurę Niebieskiej Karty wprowadzano z powodu podejrzenia przemocy spowodowanej nadużywaniem alkoholu i konfliktami między małżonkami, co najczęściej przekładało się na przemoc.

W celu dokonania diagnozy zjawiska przemocy w Gminie Skarżysko Kościelne oparto się na sprawozdaniach i raportach instytucji zajmujących się zjawiskiem przemocy. Można wnioskować, że wzrasta świadomość w społeczeństwie o konieczności odpowiedniego reagowania na zjawisko przemocy w rodzinie.

W większości przypadków, gdzie stwierdzono zjawisko przemocy, istnieje również problem nadużywania oraz uzależnienia od alkoholu sprawców przemocy. Można również zauważyć, że dominującą formą przemocy występującą w większości rodzin jest przemoc psychiczna, która towarzyszy każdemu rodzajowi przemocy. Do najczęstszych przejawów przemocy w rodzinie należą awantury domowe, w czasie których dochodzi do wyzwisk, poniżania, krytykowania, niepokojenia, gróźb a także pobicia, uderzania, popychania i kopania.

Mimo podejmowanych działań na rzecz zwalczania przemocy, jest ona nadal dużym problemem, również na terenie Gminy Skarżysko Kościelne.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, kierowany jest do mieszkańców Gminy Skarżysko Kościelne. Założono, że działania w ramach programu prowadzone będą na rzecz:

- osób doświadczających przemocy;
- osób stosujących przemoc w rodzinie;
- osób inicjujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- ogółu mieszkańców gminy.

CELE PROGRAMU

Cel główny

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy domowej, wzrost skuteczności działań podejmowanych wobec sprawców przemocy.

Cele szczegółowe

1. Podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.
2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.
3. Oddziaływanie wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie i sprawców przemocy.
4. Podnoszenie kompetencji i wspieranie współpracy realizatorów Programu.

Rodzaje działań

- działania interwencyjne - opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące kierowane do sprawców przemocy.
- działania wspierające – psychologiczne, terapeutyczne i inne, kierowane do ofiar i świadków przemocy w rodzinie.
- działania edukacyjno – korekcyjne kierowane do osób uwikłanych w przemoc domową, nie radzących sobie z agresją w stosunku do członków rodzin.
- działania profilaktyczne – diagnozujące, informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie.

Realizatorzy programu.

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym.
2. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Skarżysku Kościelnym.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Skarżysku Kościelnym.
4. Placówki oświaty.
5. Instytucje powiatowe.

Przewidywane efekty.

Realizując działania zawarte w Programie Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2021 – 2025 planuje się osiągnąć następujące efekty:

- zmniejszenie rozmiarów przemocy w rodzinie,
- poprawę dostępu do informacji,
- poprawę bezpieczeństwa rodzin,
- pogłębienie wiedzy społecznej o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie,
- zmianę postaw wychowawczych bez użycia przemocy w rodzinie,
- wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie.

Finansowanie programu.

Finansowanie zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 będzie odbywać się w ramach posiadanych środków budżetu gminy i środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

Monitoring realizacji programu.

Monitorowanie programu będzie prowadził Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie wraz z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Skarżysku Kościelnym.

Roczne sprawozdanie z realizacji programu będzie przedstawione Wójtowi Gminy.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Andrzej Kwiatkowski